

European
Commission

Energoefektivitātes politikas ietvars līdz un pēc 2030.g.

*2. Apaļā galda diskusija par energoefektivitātes finansēšanu Latvijā
Rīgā, 2019. gada 10. aprīlī*

PAKOTNE “TĪRA ENERĢIJA IKVIENAM EIROPĀ”

Inovativs

Savstarpēji saistīts

Atbalstošais ietvars

Regula par Enerģētikas Savienības pārvaldību

Iesaistošs

Energoefektivitāte

Atjaunojamie resursi

Elektroenerģijas tirgus modelis

Energoefektivitātes Direktīva
32.5% ES mērķis 2030.g.,
ietaupījumi 0.8% apmērā
par 2021.-2030. periodu

Jauna
Atjaunojamo
energoresursu
direktīva
**32% ES mērķis
2030.g.**

Regula un direktīva
par iekšējo tirgu,
Regula par
sagatavotību
riskiem,
Energoregulatora
(ACER) Regula

Sociāli taisnīgs

Direktīva par ēku
energoefektivitāti
Ēku atjaunošanas ilgtermiņa
stratēģija

Drošs

Digitāls

Investīciju
atbalstošs

European
Commission

Energoefektivitātes politikas ietvars 2030.g.

ES ENERGOEFEKTIVITĀTES MĒRĶIS 2030.GADAM – 32.5%

*Katrai dalībvalstij ir jāizstrādā savi nacionālie devumi kopējā ES mērķa izpildei, ņemot vērā, ka kopējam primārās enerģijas patēriņam 2030. g. ir jābūt ne vairāk kā **1273 Mtoe**, un galapatēriņam – ne vairāk kā **956 Mtoe***

- ✓ Dalībvalstis nosaka savu devumu Savienības mērķim savos enerģētikas un klimata plānos (NEKP).
- ✓ Komisija novērtē, vai dalībvalstu devums ir pietiekams, lai sasniegtu ES 2030.g. mērķi.
- ✓ Komisija var sniegt ieteikumus tām dalībvalstīm, kuru nacionālo devumu tā uzskata par nepietiekamu (lai sasniegtu kopējo ES mērķi), un ierosināt pasākumus ES līmenī, ja devums nav pietiekams galīgajos plānos.
- ✓ Ja, balstoties uz progresu kopvērtējumā, Komisija secina, ka ES var nerasniegt 2030.g. mērķus, tā var sniegt ieteikumus visām dalībvalstīm un ierosināt pasākumus ES līmenī.

Balstoties uz 2022., 2025. un 2027. gadā veikto dalībvalstu progresu novērtējumu, Komisija ierosina pasākumus ES līmenī.

Energoefektivitātes politikas ietvars 2030.g (2)

SVARĪGĀKĀS PRASĪBAS – ĒKU RENOVĒŠANAS VEICINĀŠANAI

Grozījumi direktīvā par ēku energoefektivitāti

(EU)2018/844, publicēta 19. jūnijā, stājās spēkā 2018.g 9. jūlijā

- **Ilgtermiņa atjaunošanas stratēģija** ēku dekarbonizācijai līdz 2050.g. (2a. pants);
- Publiskā sektora ēku atjaunošana saskaņā ar Eurostat vadlīnijām; pieejami konsultāciju rīki, piem., vienas pieturas aģentūras

Grozījumi Energoefektivitātes direktīvā (EU)2018/2002

publicēta 21. dec., stājās spēkā 2018.g. 24. dec.

- **32.5%** ES energoefektivitātes mērķis 2030.gadam
- Pagarināts pienākuma shēmas laikposms no 2021.līdz 2030. gadam (un uz katru nākamo desmitgadi), dalībvalstīm jāveic ikgadējus ietaupījumus **0.8% apmērā** (no galapatēriņa)

Regula par Enerģētikas Savienības pārvaldību (EU)2018/1999,

publicēta 21. dec., stājās spēkā 2018.g. 24. dec.

- Apraksts par **pasākumiem energopakalpojumu veicināšanai** publiskajā sektorā un pasākumiem, lai novērstu regulatīvus, neregulatīvus šķēršļus, kas kavē ieviest energoefektivitātes pakalpojumu līgumus u.c. (1.pielikums, 3.2(iii))

- *ĒEED pārņemšanas termiņš - 2020.g. 10.marts*
- *EED pārņemšanas termiņš - 2020.g. 25.jūnijs (līdz 2020.g. 25.okt. prasībām par uzskaiti un norēķiniem par patēriņu)*

ES stratēģija-2050 "Tīra planēta visiem"

LIELĀKA APJOMA INVESTĪCIJU PIESAISTE

Eiropas ilgtermiņa redzējums klimatam neitrālai ekonomikai līdz 2050.gadam:

- Parīzes nolīguma mērķis ir noturēt globālo sasilšanu būtiski zem 2° C robežas un censties ierobežot temperatūras pieaugumu 1.5°C robežās.
- 2018.g. IPCC ziņojums apstiprina - globālā sasilšana būtu jāierobežo 1.5°C robežās, lai izvairītos no negatīvām ietekmēm.
- ES jāuzņemas vadošā loma klimata pārmaiņu jomā, tiecoties sasniegt nulles emisiju līmeni līdz 2050.g.

Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģija (ĒEED 2a. pants):

- Vīzija par "nulles enerģijas patēriņa ēkām" uz 2050.gadu.
- Investīciju piesaiste, lai sasniegtu augstu ēku energoefektivitātes līmeni - nulles enerģijas patēriņa ēkas līdz 2050.g.

=> ***Nepieciešamas ievērojamas investīcijas***

Dalībvalstu loma 2030 mērķu sasniegšanā

ENERĢĒTIKAS SAVIENĪBAS PĀRVALDĪBA – BŪTISKA LOMA NEKP

NEKP galaversija (2019.g. 31.dec.) - galv. prasības EE dimensijai (lai sasniegtu 32.5% EE mērķi):

- Principa “**energoefektivitāte pirmajā vietā**” piemērošana.
- Paziņojums par **7.panta pasākumiem** ietaupījumu sasniegšanai par laikposmu no 2021.-2030.g. (III. pielikums) – t.sk. pasākumiem, lai mazinātu enerģētisko nabadzību.
- **ĒAIS** indikatīvie atskaites punkti uz 2030., 2040., 2050.g, ceļvedis ar noteiktiem progresa indikatoriem (aplēse par enerģijas ietaupījumiem un ieguvumiem).
- Plānoto energoefektivitātes **pasākumu** enerģijas ietaupījums.
- Pārskats par **neieciešamajām investīcijām**.

INICIATĪVA "VIEDS FINANSĒJUMS VIEDĀM ĒKĀM"

Galvenie mērķi

Publiskā sektora finansējuma efektīvāka izmantošana

- Palielināt finanšu instrumentu piesaisti, izveidot elastīgas EE / AES finansēšanas platformas
- ESIF / EFSI līdzekļu sasaiste

Agregācija un atbalsts projektu izstrādei

- Palielināt ieguldījumu plūsmu vietējā un reģionālā līmenī
- Pastiprināt esošos projektu izstrādes atbalsta instrumentus – piem., "ELENA"
- "One-stop-shops"

Risku samazināšana

- Veicināt finansējuma piešķirēju izpratni par riskiem un ieguvumiem
- Riska mazināšanas platforma "DEEP"
- Regulējums par parakstīšanos uz ēkās veiktiem ieguldījumiem

Nepieciešams piesaistīt privāto finansējumu, lai paātrinātu ēku atjaunošanas apjomus (šobrīd aptuveni 1 % atjaunotu ēku gadā)

I. Publiskā sektora finansējuma efektīvāka izmantošana

- Palielināt **finanšu instrumentu** izmantošanu.
- **Elastīgu EE/AES finansēšanas platformu** izveide, apvienojot dažādus publisko līdzekļu avotus (ESIF, EFSI).
- ES interneta **vietne** izpratnes veicināšanai par publiskā sektora finansējuma piesaisti EE projektiem.
- Veicināt **energoefektivitātes līgumu (EPC)** pieejamību publiskā sektora ēku renovēšanai (Eurostat 2017.g. sept. precizētie norādījumi attiecībā uz publiskā sektora ieguldījumu veidiem).
- **"Ilgspējīgas enerģijas investīciju forumi"** (apaļā galda diskusijas, semināri u.c.).

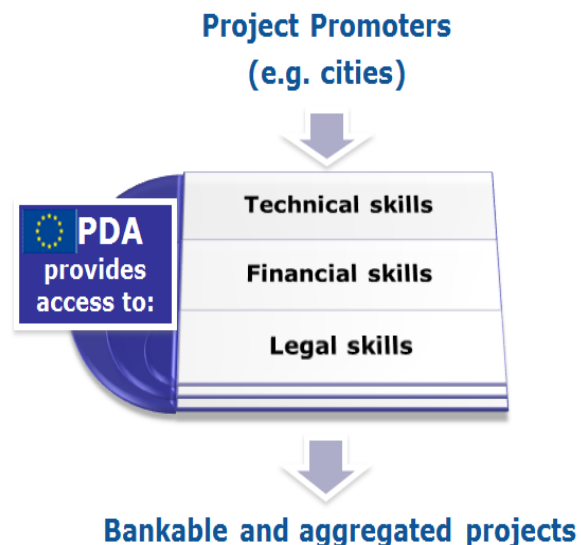
II. Projektu apvienošana un projektu izstrādes atbalsta nodrošināšana

Pastiprināt ES projektu izstrādes atbalsta (PIA) instrumentus, lai projektu izstrādātāji varētu īstenot savas idejas līdz brieduma pakāpei:

- **ELENA**, sadarbībā ar EIB (atbalsts PAI - "Apvārsnis 2020");
- EASME pārvalda atbalstu mazākiem **PAI projektiem**.

Specializētas "vienas pieturas aģentūras" izveide projektu izstrādātājiem.

➤ **EU Project Development Assistance (PDA)**

➔ **EED 7. pantā noteiktās dalībvalstu energotaupības saistības nodrošinās papildu stimulu mazu projektu apvienošanai!**

Vienas pieturas aģentūras izveide ...

II. Projektu apvienošana un izstrādes atbalsta nodrošināšana

Specializētu vietējo vai reģionālo **vienas pieturas aģentūru** izveide, darbība un replikācija:

- Viens pieturas punkts, kas aptver nepieciešamo pakalpojumu kopumu – konsultācijas, projekta sagatavošana, finanšu atbalsta sagatavošana un sniegšana utt.
- Finansējuma piedāvājuma un pieprasījuma sadrumstalotības novēršana

Finansējuma piesaiste, izmantojot:

- Projekta izstrādes atbalstu (piem., ELENA, PIA EASME) vienas pieturas aģentūras projektu izveidei un replikācijai
- ERAF finansējums

Labas prakses un pieredzes apmaiņa ar SEI forumu un Manag'Energy starpniecību.

III. Risku samazināšana investīciju piesaistei

Veicināt finansējuma piešķirēju izpratni par riskiem – sadarbībā ar Energoefektivitātes finanšu iestāžu grupu (EEFIG):

- ❑ **Riska mazināšanas platforma (DEEP)** - publiski pieejama datu bāze, kas satur tehniskos un finanšu rādītājus par īstenotajiem energoefektivitātes projektiem <http://deep.eefig.eu>
- ❑ **Parakstīšanās palīglīdzeklis (toolkit)** "energoefektivitātes investīciju" ieguvumu un riska novērtējumam (izdots 22.06.2017). <http://valueandrisk.eefig.eu>

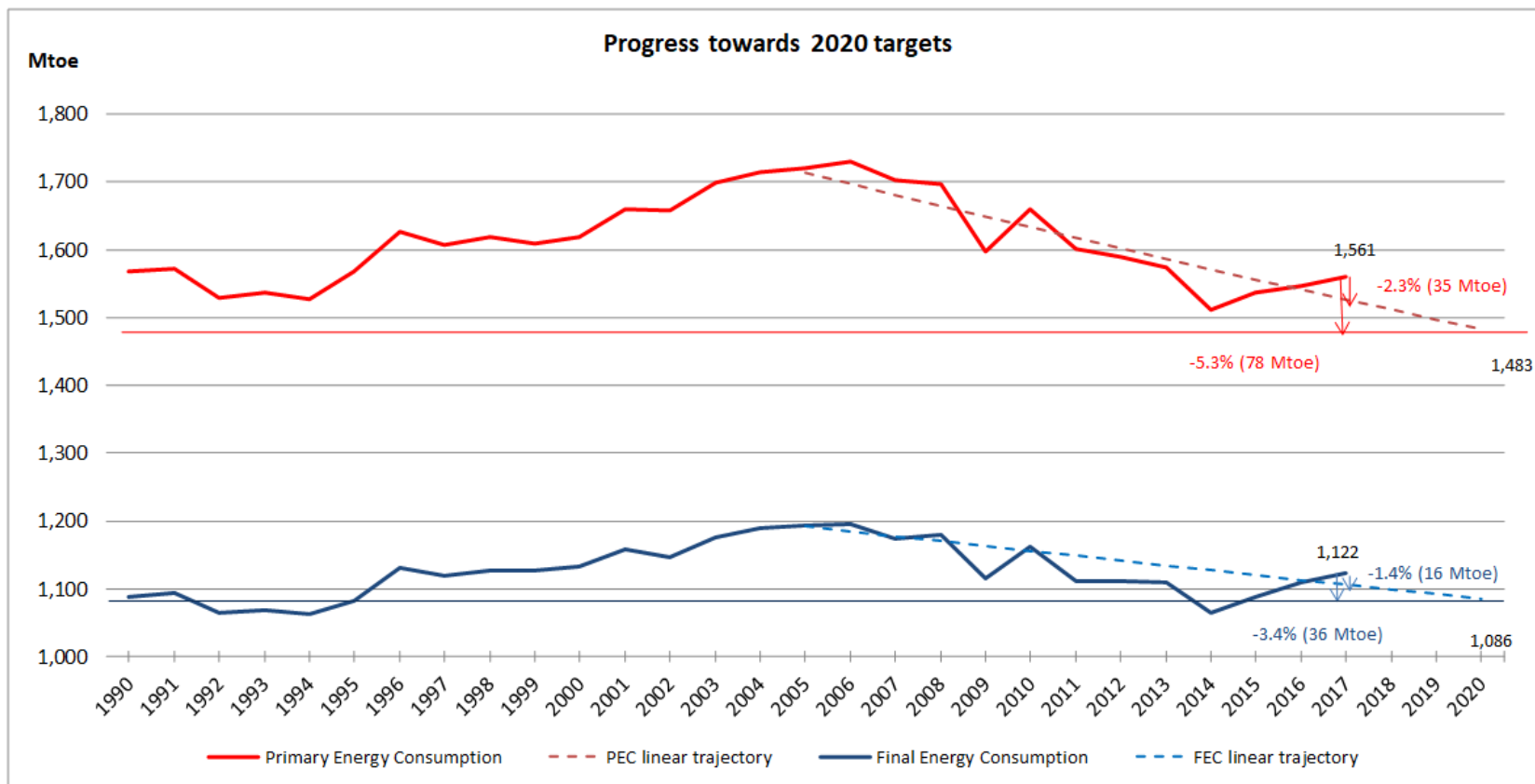
DEEP
DE-RISKING ENERGY
EFFICIENCY PLATFORM

EEFIG UNDERWRITING TOOLKIT

Value and risk appraisal for
energy efficiency financing

June 2017

Progress 2020.g. energoefektivitātes mērķu sasniegšanā

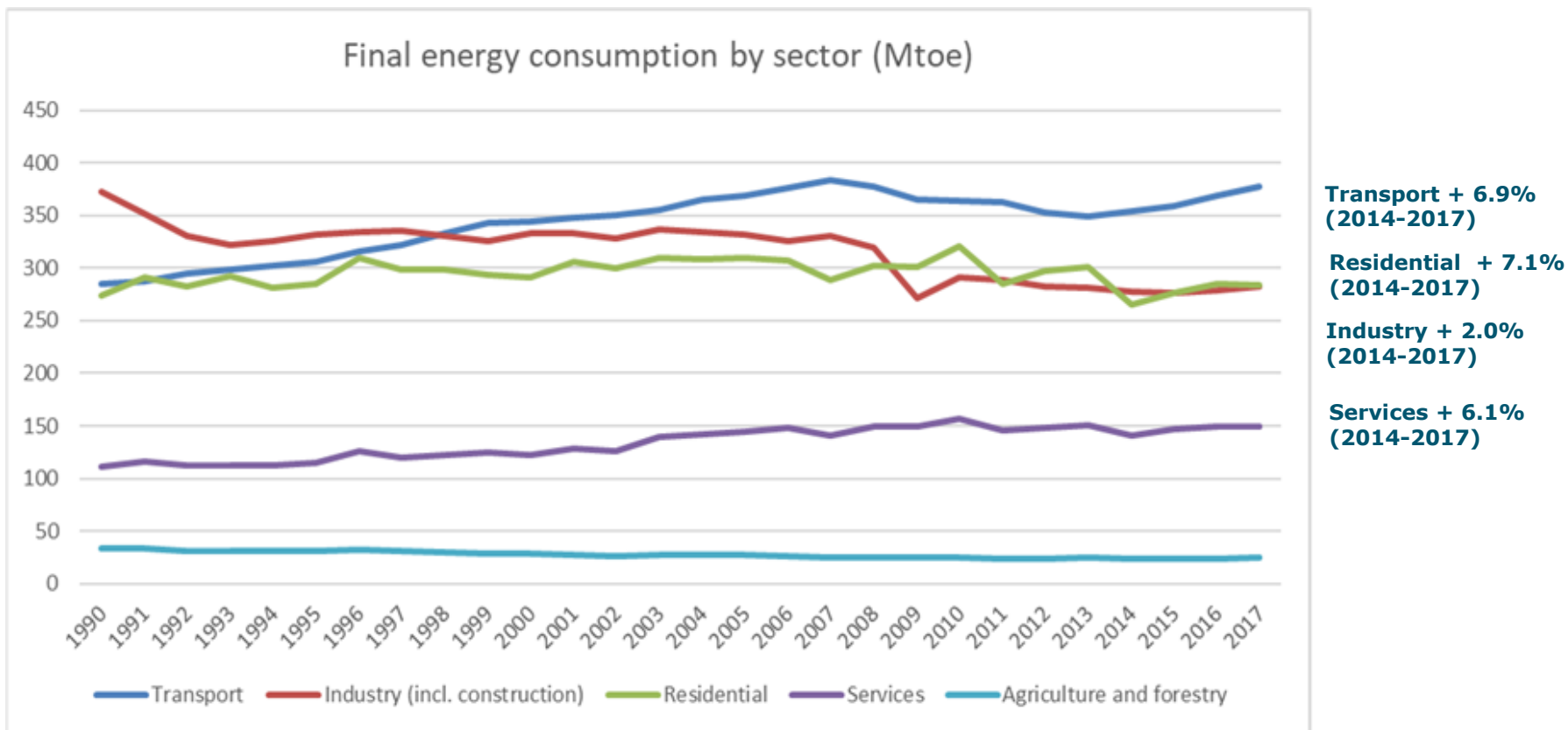
Source: Eurostat data

Enerģijas patēriņš turpina pieaugt kopš 2014.g.

Pastāv risks, ka ES 2020.g. mērķis var netikt sasniegts, ja enerģijas patēriņš turpinās pieaugt...

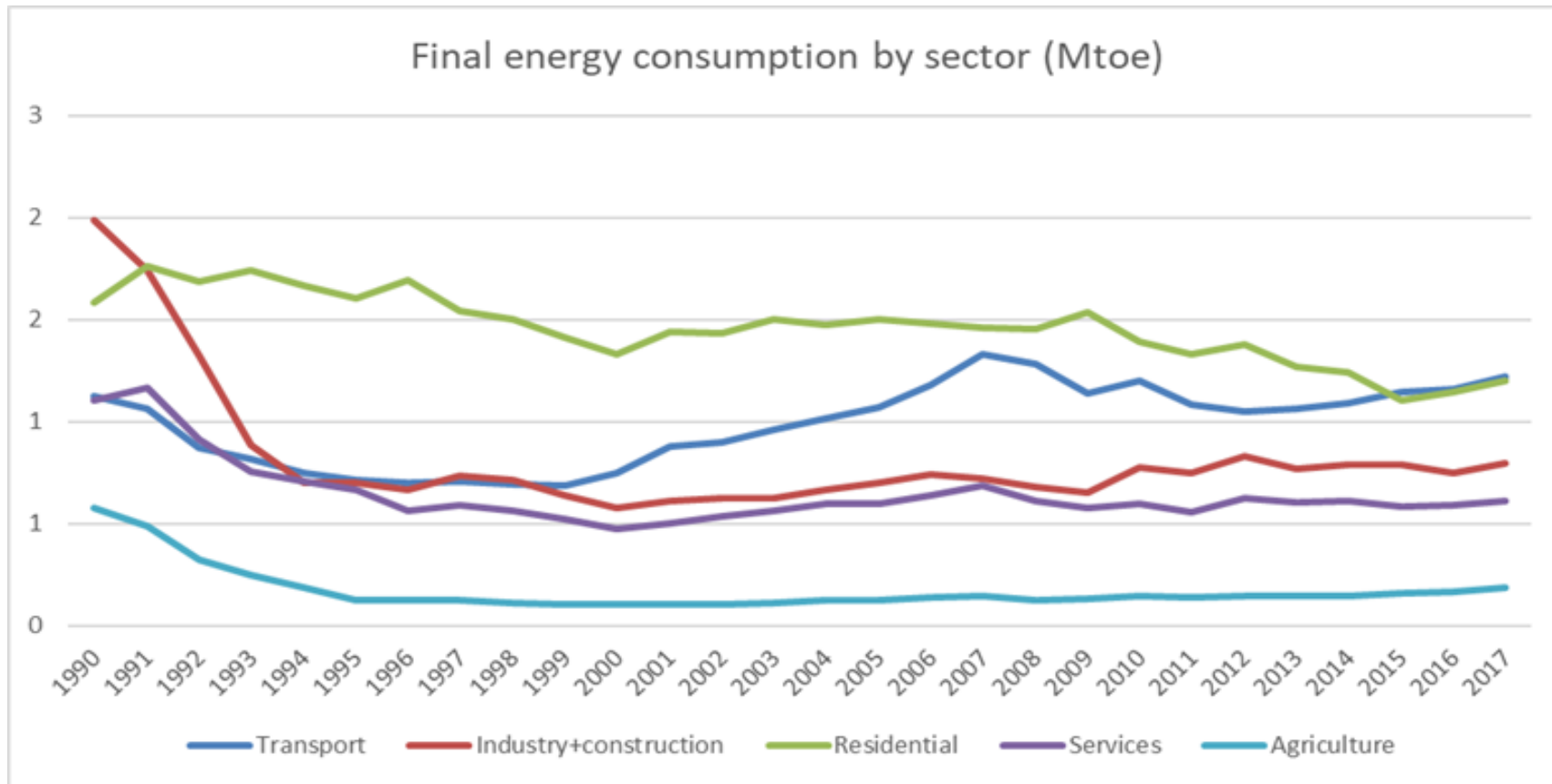
Komisija izveidoja īpašu darba grupu 2018.g. rudenī, lai veicinātu 2020.gada mērķu sasniegšanu

Source: Eurostat data

Nepieciešama spēkā esošās likumdošanas pilnīga ieviešana (piem., EED 5. & 7. pants un ĒEED 14. & 15. pants).

Enerģijas gala patēriņa sadalījums pa nozarēm (Latvija)

Source: Eurostat data

Latvijā **mājsaimniecības un transports** ir lielākie enerģijas galapatērētāji – 30% no kopējā gala patēriņa 2017.gadā

LATVIJAS ĒKU ATJAUNOŠANAS ILGTERMIŅA STRATĒGIJA

Latvijas ēku energoefektivitātes plānotās saistības un pasākumi

"Latvijā ir apmēram 1 miljons mājokļu; 69% atrodas daudzdzīvokļu mājās. Apmēram 6% no daudzdzīvokļu ēkām atbilst normatīvajos aktos noteiktajām ēku siltumtehnikas prasībām."

Aktuālie mērķi ēku energoefektivitātes jomā:

- finansējuma pieejamība ekonomiski pamatotiem projektiem visā Latvijas teritorijā, t.sk. reģionos;
- kvalitatīva projektu vadība un uzraudzība;
- aktivitāšu uzraudzības fokusēšana uz rezultātu (enerģijas ietaupījumu sasniegšanu);
- augstas energoefektivitātes un kvalitatīvas būvniecības sasniegšana;
- būvkomersanta atlases procedūras uzlabošana;
- resursu izmaksu samazināšana.

Konkrēti pasākumi:

- finanšu instrumenta izveide (fonds), energoefektivitātes pasākumu veikšanai;
- jāveicina ESKO pakalpojuma veidošanās;
- turpināt izglītēt potenciālos projektu iesniedzējus/ īstenotājus.

EE rīcībpolitika:

- regulāri jāpārskata minimālās ēku energoefektivitātes prasības;
- jāizstrādā atbalsta instrumenti gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēku būvniecībai saskaņā ar ĒEED 10.panta 1.punktu.

European
Commission

ENERGY UNION

EnergyUnion #EnergyUnion #EnergyUnion

European Commission
Commission européenne

Commission européenne
European Commission

Paldies!

Sīkāka informācija par SEI forumiem: <https://ec.europa.eu/energy/en/financing-energy-efficiency/sustainable-energy-investment-forums>

#EnergyUnion